

Опис досвіду роботи вчителя хімії та біології Добровольської А.А.

“Хто цікавиться предметом,

у того відкриті очі і розум”

Педагогічна істина

Ми знаємо, що навчання зараз необхідно розглядати як цілісний процес, що включає мотиви, емоції, почуття, вольові якості і мислення, тому пізнавальний інтерес до нього – це спрямованість особистості на процес пізнання самого матеріалу, від якого вона одержує емоційне задоволення, а не тільки результат. Якщо учень вчиться тільки з престижних мотивів – тому що необхідно вступити у вищий навчальний заклад, чи можливо просто тому, що так вимагають батьки, щоб уникнути неприємностей, тоді він не досягне максимально можливих результатів.

Сьогодні нашим учням необхідно вчитися адаптуватися в складному сучасному світі, тому їм потрібна не стільки сума набутих знань, скільки вміння знаходити їх самостійно, бути компетентними в будь-якій галузі, творчо мислити, успішно утвердитися в житті. Досягти гарних успіхів у навчанні можна тільки шляхом підвищення інтересу до свого предмета.

Розвиток пізнавальних інтересів учнів в процесі навчання має велике значення для будь-якого навчального предмету, це важка задача, від рішення якої залежить ефективність навчальної діяльності. І в навчанні хімії є свої особливості, хімія – це порівняно важкий предмет, і багато учнів словом « не люблять» її. Тому викладач на своєму уроці повинен в першу чергу зацікавити учнів, щоб вони із задоволенням відвідували заняття.

Проблема пізнавального інтересу до навчання полягає не в тому, щоб глибше занурити учнів у процес навчання, а щоб учні вміли встановлювати взаємозв'язки між різними предметами і явищами, об'єднувати навчальний матеріал і навіть початкові предмети, підпорядковуючи все це єдиній універсальній логіці.

Основне завдання вчителя – знаходити нові педагогічні технології для підвищення ефективності навчання. Тому зараз я працюю над методичною проблемою - *«Активізація пізнавальної діяльності учнів на уроках хімії шляхом використання інноваційних технологій»*. Актуальність вивчення проблеми зумовлена необхідністю зробити навчальний процес більш цікавим і ефективнішим, коли учень стає на уроці активним учасником процесу набуття нових знань, а вчитель – організатором його пізнавальної діяльності. Таким чином формується інтерес не просто до предмета, а й до самого процесу пізнання – пізнавальний інтерес. Реалізацію науково – методичної проблеми здійснюю через урок та позаурочну діяльність.

На своїх уроках намагаюся поєднати традиційні та інноваційні методи навчання. З метою підвищення ефективності навчання використовую колективні, індивідуальні та самостійні форми роботи, дуже часто ставлю учням проблемні запитання. Учні повинні з бажанням йти на урок, почувати себе комфортно, тому створення сприятливого мікроклімату на уроці, мотивація навчальної діяльності – основне під час навчання.

Мотивацію на уроках можна здійснювати різними шляхами, а саме:

- ✓ Шляхом бесіди;
- ✓ Створення проблемних ситуацій чи завдань;
- ✓ Шляхом використання цитат, загадок, чи віршованих творів;
- ✓ Творчих завдань;
- ✓ Пізнавальних і дидактичних ігор;
- ✓ Шляхом хімічного експерименту

Хімія – наука, де теорія іде поряд із практикою, де експеримент займає не останнє місце, тому розкриття пізнавального значення кожного досліду – основна вимога до хімічного експерименту. Використовуючи хімічний експеримент під час занять, можна показати учням, якими цікавими можуть виявитися навіть самі елементарні відомості із курсу хімії, якщо тільки придивитися до них уважніше. Учні із задоволенням спостерігають

наприклад за рухом кольорових розчинів, бульбашками газу в рідині, як змінюється колір розчину.

Учням завжди цікавіше подивитися, ніж послухати, спробувати зробити щось самим, ніж писати під диктовку.

Інформаційні технології використовую на різних етапах, як при підготовці уроку, так і в процесі навчання: при поясненні нового матеріалу, закріпленні, повторенні, контролі знань:

1) на етапі вивчення нового матеріалу використовую слайд-шоу, що дає можливість більш наочно проілюструвати новий матеріал; використовую відеофрагменти (фотозображення та відеороликів); комп'ютерна анімація складних процесів, що відбуваються в живій природі (мейоз, транспортування речовин через клітинну мембрану, явища плазмолізу та деплазмолізу).

2) проведення віртуальних лабораторних та практичних робіт з використанням навчальних програм;

3) на етапі здійснення контролю та перевірки – програмне тестування й оцінювання;

На даний час використання ІКТ дає великі можливості щодо організації дистанційного навчання.

Я створюю і використовую на своїх уроках публічні онлайн - тести на платформі «На Урок» (маю тести до наступних тем: «Біологічне значення хімічних елементів» «Сучасні силікатні матеріали», «Білки як високомолекулярні сполуки. Хімічні властивості білків», «Мінеральні добрива. Кислотність ґрунтів», «Оксиди неметалічних елементів», «Кислоти», «Якісні реакції на деякі йони», «Основи. Гідроксиди Кальцію і Натрію», «Узагальнюючий урок «Вуглеводні», «Популяції», «Центри різноманітності та походження культурних рослин»). Використовую їх для перевірки домашньої роботи, або для закріплення навчального матеріалу.

Під час занять часто використовую ігрові технології на різних етапах уроку, які також сприяють активізації пізнавальної діяльності, спрямовують

учнів на пошуково – дослідницьку самостійну роботу (проведення позакласних заходів у формі інтерактивної гри, де учні змагаються у командах; використання дидактичної гри «Хто з нас найшвидший», «Розсипанка» «Хто я?», створення ребусів). Ігрові уроки відбуваються на фоні позитивних емоційних станів, з елементами співпраці учнів між собою та вчителем.

Використання комп'ютерних програм на уроках з хімії та біології дозволяє побачити те, що на звичайному уроці не можливо: змодельовати хімічний процес, провести небезпечну реакцію, побачити динамічну модель роботи хімічного заводу або апарату, побачити процес розвитку плоду, ембріона, та інші різноманітні біологічні процеси та явища.

Багато учнів із задоволення готує різноманітні проекти із використанням комп'ютерних програм, зокрема програми PowerPoint для розробки презентацій. Вони шукають матеріал в мережі Інтернет, тим самим підвищуючи інтерес до вивчення предмету. Учень може досліджувати явище, змінюючи параметри, порівнювати отримані результати, аналізувати їх, робити висновки.

Під час проведення занять, позакласних заходів - створюю і використовую власні розроблені слайд шоу, відеоролики та кліпи за допомогою програми Movavi Video Editor.

Якщо вчитель вільно володіє навчальним матеріалом, і застосовує його для накопичення знань і вмінь учнів, для застосування цих знань у майбутньому учнів, здійснює емоційний вплив на учнів, тільки тоді вони з інтересом вивчають хімію. При відсутності цього на уроках – знання учнів набувають формального характеру і відповідно швидко знижується інтерес до предмета.